

કચ્છી સંગ્રહ

દીલિયમન

ગાયન સંગ્રહ.

કુંભરી, ગઝલ, લાયલી, હોરી વિગેરેના સંગ્રહ.

છાંદાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુષ્ટે-બુકસેલર

મથુ દરવાજા—અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ૯ થી

પ્રત. ૪૦૦૦

અમદાવાદ

શ્રી ૬૬ જાગૃષ્ટી સર મ પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં

મા. ડાહ્યાભાઈ દલપતરામે છાપ્યું.

સને ૧૯૦૦

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી બેપીરાઈટ-સંગ્રહ

૬-૧૨૧ ૨૦૩૨

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૌપીરાઝિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૨૦૩૨ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ દિલ અમન ગાયન

અં ગા હ

વિષય દે : ૬૨૧

દિલચમન ગાયન.

૨૦૩૨

ગુજરી.

કે કાચુકસે બાદશાહ ચડેને સારી દીક્ષીકા દીવાનરે,
કે બાદશાહ ઉતરે બાગમે મેં કયામસ દેખન જાઉરે,
કે હાથમેં લઉ લાલ માટલી કંઠાયણ હોકે જાઉરે.
કે બાદશાહ ઉતરે બાગમે મેં કયામસ દેખન જાઉરે,
કે હાથમેં લઉ લાલ બેડલું પનીહાણ હોકે જાઉરે,
કે બાદશાહ ઉતરે બાગમે મેં કયામસ દેખન જાઉરે
કે હાથમાં લઉ લાલ લાકડી ગોવાલણ હોકે જાઉરે,
કે બાદશાહ ઉતરે બાગમે મેં કયામસ દેખન જાઉરે.
કે હાથમાં લઉ પુલ જાબડી મ માલન હોકે જાઉરે,
કે પુલગરનો ધાધરો સાળુડે કસખી કારરે,
કે કલ્ત્રાં કંખી અણવટ ખીંછવા ઝાંઝરનો ઝમકારરે,
કે હાથે બાજુખંધ બેરખા અને દશે આંખાંએ વેરે.
કે કાને કસાપુલ શોભતાં અને ઝલુકે અંધરે,
કે કોટ તે પાધીઆ શોભતાં અને કંઠે એકતેન હારરે,
કે લીલા તે ગજનુ કાપડું અને ગજ મોતીનો હારરે.
કે કાંને તે વાળીઆ શોભતી અને તીક્ષ્ણી તપેલેશાટરે,
કે બાલે બાલ મોતી પેરોબ્યા જાણે ઉગ્યો સુરજબાણરે,
કે છોડી મટકીમાં દહી જમાયો દૂધ લીયો મણ ચારરે,
કે ચલી ગુજરીયાં દહી બેચનકુ બાદશાહકે દરબારરે.
કે અઘરરલ્યા કોઇ મસીયરલ્યા કોઇ લ્યોને મીઠડાં દુધરે,
કે સાસુ કેવે તમ સુણે ગુજયાં કશકરમેં મતજવેરે,
કે દીલ્લી શહેરકા બાદશાહ તુજે રખે ગોમલ માંહરે,
કે સાસુનાં વારયા ન કરે વહુ મહી વેચવાને જાયરે,
કે હાટે મોઢા હાટ વાણીઆને ચોરે મોઢા ચોપકારરે,

કે જે દેખે તે મોહી રહ્યા બાદશાહ સરખા મોહરે.
 કે ચલી ગુજરીયા દહી બેચનકું તહી લાલબજારે,
 કે સીપાઈ ચચ્યાન ચાહી લગાઈ જીવનન હુવા હેરાનરે.
 કે આપને લશકરમેં એસી મહીઆરીને એસાન કોનકા દુધરે
 કે બાદશાહકું તો ખમર હોમએ ગુજરી દેખન આયારે
 કે ચલીયાં ગલીયાં કયા શીરનાં ગોરી પેઠો પડદા માંહરે.
 કે ચલીયારે ગલીયાં બહોત બલેરી તેરે પડદેકું લગાદઉ આગ,
 કે હીંદવાણી તુ હરામજદી બાદશાહકું દેવે જવાખરે
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તમે સુણો અમેરી બાતરે
 કે હાથ કથીરરે કયા પહેરના ગોરીપેરો સોના શેરરે
 કે હાથ કથીરમેં બોતબલી તેરે સેનેકું લગાદઉઆગરે
 કે હીંદવાણીતુ હરામજદી બાદશાહ દેવે જવાખરે
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે
 કે કાથી કામળમેરે બહોત બલી તેરે ચીરકું લગાઉં આગરે.
 કે હીંદવાણી તુ હરામજદી બાદશાહકું દેવે જવાખરે.
 કે બાદશાહે કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે
 કે ઘેંસ ઘાશમેં નયા ખાના મેરી ખારાને નાવહુલાવરે,
 કે નાનપુલાલમે કયા ખાના મેરા હીંદુકા અવતારરે,
 કે હીંદવાણી તુ હરામજદી બાદશાહકું દેવે જવાખરે
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે મકના હાથી અજબ બન્યા ગોરી હાથી દેખન આવરે,
 કે તેરે હાથીમેં કયા દેખના મારે ઘેર ભુરી ભેંસરે
 કે ડંકે સવામણુ દુધ કરે તારા હાથીથી બલેરી મારી ભેંસરે
 કે દહીં દુધથી નહી ચલાઉ માખનથી બધુ પાળરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામજદી બાદશાહકું દેવે જવાખરે
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે મારા કુંવર અજબ બન્યોરે કુંવર દેખન આવરે
 તેરા કુંવર મેં કયા દેખના મેરા ગાયુકા ગોવાલરે;

કે હીંદવાણી તુ હરામજદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે મેરી સોળશેં રાણીઓ ખુશખબરી તે રાણીઓ દેખન આવરે
 કે તેરી રામે કયા દેખના મેરે પાણી બરે પનીઆરરે,
 કે હીંદવાણી તુ હરામજદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ સુણુ ગુજરી તુમ :ણો એમારો બાતરે,
 કે મેરા ઘોડા અજબ બન્યા ગોરી ઘોડા દેખન આવરે,
 કે વરે ઘોડેમે કયા દેખના મેરે ઘેર ગવરી ગાયરે,
 કે હીંદવાણી તુ હરામજદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે મેરી મુછો અજબ બની ગોરી મુછે પર મોહીઆવરે,
 કે તેરી મુછોમા કયા દેખના મેરા બકરા જેસા પુછરે
 કે હીંદવાણી તુ હરામજદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે.
 કે કીયુ તમારે સાસરે ને કીયા પુરુષ ઘેર નારરે.
 કે ગઢગોકુળ માઈ સાસરે ને આદા પુરુષ ઘેર નારરે.
 કે હીંદવાણી તુ હરામજદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે કોણુ દેશની ગોવાલણીને સુછે તમારે નામરે,
 કે ઘડમાં મવકી ગોવાલણીને મેના ગુજરી માઈ નામરે,
 કે હીંદવાણી તુ હરામજદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે.
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે.
 કે છોટી મટકીકા મુળ કરે તો તેરી સુધબુધ જાવે બુલરે.
 કે હીંદવાણી તુ હરામજદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે.
 કે દુસરી મટકીકા મુલદારેને ગોરી ઉસકા કયા બુલરે;
 કે દુસરી મટકીકા મુવ કદુ તારી સોલસે રાણી કુલરે,

કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી ખાતરે.
 કે તીસરી મટકીકા મુલકરોને ગોરી ઉસકા કયા હોય મુલરે.
 કે તીસરી મટકીકા મુલ કર તેમાં મકના હાથી હુલરે.
 કે હીંદવાણી તુ હરામખાની બાદશાહકુ દેવે જવાખરે,
 કે બાદશાહ કેવેરે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી ખાત.
 કે ચોથી મટકીકામુવ કરોને ગોરી ઉસકા હોય મુલરે.
 કે ચોથી મટકીકામુવ કર તારી સારી દીલ્લી હુલરે.
 કે હીંદવાણી તુ હરામખાની બાદશાહકુ દેવે જવાખરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી ખાતરે,
 કે તારારેપ તો કીતે દીયા જાણે સોનુધડે સોનારથે,
 કે અલામી આને મુજ દુપદીયા ને કરમદીયા કીરતારને,
 કે હીંદવાણી તુ હરામખાની બાદશાહકુ દેવે જવાખરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી ખાતરે.
 કે ગરબડસડમડ કાયા ખોલતી ગોરીખાલો સમજકી ખાતરે.
 કે અકડઝઝઝ ગોરી કરી કયાખોલતી કાઠથપડ લગાવુ દોચારે
 કે તુ નવ જાણીસ એકલીગારી ગુજર ચઢનવલાખરે,
 કે હીંદવાણી તુ હરામખાની બાદશાહકુ દેવે જવાખરે.
 કે ગુજરી કેવે સુણુ બાદશાહ તુંજ સુણો અમારી ખાતરે,
 કે મારે તમાચાને ઉડળય પધડી મુખડા હોળય લાલરે,
 કે ડકે ટકે તેરા ટકુ ખેચાકેને દો કોડી તલવારે,
 કે બાદશાહકુ તો ચુરસા લગાને ડાલી ખેડી માંચરે,
 કે હાથમે ડાલી હાથકડીયાંને ઉસકુ હાથીપરે ખેઠાચરે,
 કે હાથીકે હોદેપર ખેડી ઉસકા કોઇ ન લેવે નામરે,
 કે બ્રહ્મણ વી. વીણુવુ તને આલુ હમઆગે હારે,
 કે કાગળ જઈને આપને મારા હીરા દીકરને હાથરે.
 કે હરીએ કાગળ વાંચીએને ગુજરી પડી ખેડીમાંચરે.
 કે અદે કાગળ વાંચીએને ગુજરી પડી ખેડી માંહરે.

- કે છો પડીભાઠ પડવાદો કાંઠ એવી લાવીસુમેયારરે,
 કે તાંણી બાંધોભાઠ દાલને તાંણી બાંધો તરવારરે.
 કે કે સુરા હોયસો સંગ ચલોને નહી કાયરકા કાધરે.
 કે કેશરીઆ ભાઠ વાધા પહેરોને હોંઝહો લાલગુલાલરે.
 કે ત્યાંથી હીરીઓ દોડીઓને ગઓ ઘોડારની પાસરે.
 કે તાંણી બાંધો તંગડો ભાઠ દીલી મેલો લગામરે.
 કે દીલી જીતીને ઘેર આવુ તો રેવંત માર નામરે;
 કે હીરીઓ ઘોડો એકજ ચઢ્યોને ગુજર ચઢ્યા નવલાખરે
 કે હીરીએ ઘોડો ખેલીઓને ઘોળી મારયા પચાસરે,
 કે લેજો ભવાની ભોગ આતો ગુજર કેરો રોગરે.
 કે ચઢે ઘોડો ખેડીઓને જય દીલી મેદાનરે.
 કે હીરીયો પેરો શહેરમાંને કંદોઈ નાઠા જયરે.
 કે તોપોડી ધમરોળ હુધને હુંચા અધારા ધોરરે,
 કે બાદશાહકુ તો ખખર નહીને રમયત નાડીજયરે.
 કે સુતો બાદશાહ જગજો તારે નગર પડ્યો ભોયકારરે.
 કે સુતો બાદશાહ જગીઓ ભાઠ ક્યાંહોતા ધમરોરરે.
 કે સુતો બાદશાહ જગીઓને મુગજચઢ્યા બાણુલાખરે,
 કે તાંબાની નોખત ગડગડે ને જોના ઢસકે વામે રેલરે
 કે કાગણુ સુદ ચક્રસને દહાડે મામલો મચ્યો જોરરે.
 કે ગુજરી હસીને બોલીયાં ને બોલ્યાં એકજ બોલરે
 કે હીરીયો પેહેરે કાંચળીને હથીઆર મુજને આલરે;
 કે બાદશાહસાખે એસીજહુમે મેલો જુગમાં હોજય નામરે
 કે ત વારે તાગી પડે ને બરછી ચાવે પાનરે,
 કે અગાડ્ય પીછા દેરાતણોને બીચમાં રાખો મેદાનરે,
 કે વચમાં રાખો ગુજરીઆઠ જે જીતે તે લઈ જયરે.
 કે હીરાયોને ચંદીયો બોલીયા રાગ સાંભળો મારી વાતરે
 કે પહેલે ધાવ તમે કરોને આમ તમારી રમયતરે.
 કે પહેલો ધાવ બાદશાહે કીધો ગુજર લસકર માંહરે;

કે હીરીઓને ચંદીઓ ગુસ્સે થયા જેમ બકરામાં પડ્યોવાધરે
 કે તલવારોની તાળી પડેને લોહીનો વરસ્યો મેધરે
 કે તમારી ગુજરી તમને મુખારકગુજરી અમારી બહેનરે,
 કે ત્યાંથી ગુજર ચાલીય.ને ગયા સાસુને ઘેરરે.
 કે સાસુ મેણાં બોલીઆં વહુ જાઓ બાદશાહને ઘેરરે,
 કે આ વહુઅરને જગદો હું ખીજી પરણાવુ કાલરે.
 કે આ વહુઅરને જગાનદઉ મારા હુજરનો ગત જાયરે.
 કે ત્યાંથી ગુજરી ચાલીયાંને ગયા નણુંદને ઘેરરે.
 કે નજીવલ મેણાં બોલીયાં બાબીજાઓ બાદશાહને ત્યાંયરે.
 કે ત્યાંથી ગુજરી ચાલીયાં ને ગયા તે પાવાગઢરે.
 કે પાવાતેગઢમે અલોપ હોગધ મહાકાળી કહેવાયરે,

મીસરી

કે આઠ કુવા નવ વાવડીજી સોલસે પાનીડાની હારે
 કે ઉસમે કુનગોરી પતલીયા મીસરી, પતલીકમર લખે બાલ
 કે ચાટ ગડુલો રેટીઓજી પાડી લાલ ગુલાબ.
 કાંતકવાલી પતલી ઓ મીસરી લળી લળી નાંખે તાર.
 કે એડીની ગેડી કરજી કેડોની કર કરમાન.
 નઇણાના ખે બલકા ઓ મીસરી પાડુ ચતુરસુજાણુ,
 કે ચતુર પુરૂષની ગોરડીજી હસી હસી ઉતરદેસ,
 મુરખ પુરૂષની ગોરઓ મીસરી રોધ રોધ ઉતર દેશ.
 કે હસત જોખન ખસતજી રૂવેતો ફજલે હોખય.
 એસો પીયારો મરો સાયબો ઓ મીસરી સાંજ પડે ઉડ નય.
 કે દાડમ શુકે દહાડીએ ઘેર સુકાવ ધરનાર.
 બાપ ધર શુકય ખેટડી ઓ મીસરી હેણા પુરૂષ ઘેર નાર
 રાજવણુ ખેડી રાજમેજી ખભે ઉઘાડા કેશ.
 ધશ જોખનકે કાણુ ઓ મીસરી દીલી ખેકાતી લેશ
 કે તેરી દીલીને મેગ આગત તેરે મેરે કાયકાસ્તેહ.
 તેં ચમકારી વીજળી ઓ ઘોખીડ મેં વસાવ્યો મેહ.

કેમ મારી શાહેવીએ બોળવ્યો એ મીસરી નીન ધરજીવીનય
 કે હાથનાં કથવારાં કરજી નેણસે લીયોરે બોલાય,
 સમજાવ્યો ના સમજે એ મીસરી મુરખ બેઠો ગુમાર.
 કે પાલપુર દીવડો બલેજી કાજળપડેરે સતેસ.
 કે આંજનવાળી પતંગી એ મીસરી મુલક બખે મેવાડ.
 કે કાયલને કેમ મારીએજી આંખાની રખવાળ,
 મારીએ હરામી સાયબો એ મીસરી અણુ આખ્યાં ફળ ખાય
 કે ગોરીને કેમ મારીએજી સેજેની રખવાળ.
 મારીએ હરામી સાયબો એ મીસજી સેજ પાપ જાય.
 કે માણેકચોકકે બજારમેજી બેકાલ લાલ કમાન,
 કે ખેચનવાળા ધર નહી એ મીસરી કીસપર કદ ગુમાન.
 કે માણેકચોકકે બજારમે હીરાલાલ બેકાય,
 ચતુર હોયસો મુલવ એ મીસરી મુરખ ફેરા ખાય
 કે નદી કીનારે સાહેબા મુડદાજલેજી લુચા ન પ્રમટ હોશ.
 ગયા ન જોખન સાંપડે એ મીસરી મુવા નજીવે કાંઈ
 પ્રીત કરીયે ઉચથીજી સદા ન બગો થાય
 નીચથી કયા કરે પ્રીતડી એ મીસરી સદાય મેણાં ખાય.
 કે કંકણુ કુવો ગોડવીએજી રેટ દૂરે મેવાડ.
 સીચનવાળી પાવાગઢસે એ મીસરી જોતો અંપાપીએ પડસોળ,
 કે પ્રીત કરી દોનજીજી માળીને રંગરેજી-
 રંગરેજી લાવે ચુંદડી એ મીસરી માળી લાવે ફુલ.
 કે ફુલમે કયા પહેરનાજી ધુપ પડે કરમાય.
 બલી ખીચારી કપીયાં એ મીસરી સાંજપડે ખીલજાય
 કે ચુડીમે કયા પહેરનાજી બુંદ પડે રંગ જાય,
 બલો ખીચારો સાળુડોં એ મીસરી ઘોએ ઘોએ રંગરહે,
 કે ખેતર હોયતો ખેડીએજી ડુંગર ખેડા ન જાય
 કવા હોયતો ગાળીએ એ મીસરી સમુદ્ર ગાળા નવજાય.

કે ઠાગળ હોયતો વાંચીએજી કરમ વાચ્યાં નવ જાય.
 કે માવા ઠાકારનો ઘોડીલોજી દીઠો કલાલને હાટ
 દારૂડીનો છાકયો મારો સાયબો ઓ મીસરી ગયો કલાલનેહાટ
 કે નહી તારા સાહેબાને ભોળવ્યોજી નહીમે લીયોરે બોવાય,
 કે દારૂડાનોછાકયો તારો સાયબો ઓ મીસરી આવ્યો કલાલનેહાટ
 કે મારાં ઠાકારની મોજડીજી દીઠી કલાલનેહાટ.
 કે દારૂડાનો છાકયો મારો સાયબો ઓ મીસરી ગયોકલાલનેહાટ

મુસલમાનીબારમાસી.

સુનીઓ સંગારે સધયાં મુજ દર દહીરે બાતા
 સાજનને મેરે સરીરપર કયા કયા કીધ હે ધાતાં.
 મુકવુ એ કે દીલાસા સાજન કીદર ગએરે.

પરદેશમાં જાકર ખેડે મુજકુ ખીસર ગએરે,
 ઠરાવયા હીલનેકા અવવ મને અંદર
 ઓશાં મે રખ કે ખેડી ચાજન મીલગે આકર,
 અવલ જો મહીના આયા વો કારતીક કીલાવ.

સાજન મુજે મીલેના રોના મેરા ન જાવે;
 અફસોસ ને નીસાસે શીદતી શીર એકલી;
 સાજન ખીનારે સધઆં ગમતી નહી હવેલી,
 લાલી મુખે રંગાકે લાવન કીદર ગએરે
 કીની મુજે દીવાની કેધ મુલક જા રહો.

ઠાગજ લીખુ પીયાપે જાને ન કોઇ પાવે,
 મુજ દરદીકી સાજનકુ જા સુનાસે,

કારતીડ મહીના સારા રૂચ ખીચમે ગમાયા.
 સાજનને છોડ મુજકુ કીસ સાથ દીલ લગાયા,
 માગસર હેરે મેના શીર દુસરા હે બારી.
 સાજન ખીના કીયે મે દીન રાત નેન જારી.
 ધુન્નુ ખડી ધંડુમે ઇતના જુલમ શો ક્યારે.

મેં મુન તુજે દરસતી, કીનો કામ પીયારે;
 દુખલા બદન શો મેરા, થાંડ કાસ તરે સહુમી;
 સાજન ખીના એનલી, દુખ કાસકે જાં કહુમી.
 સાજનને છલ કપટકરે, હમ સાથ ચરકે જાડા;
 માલુમ મુજે હુવા યુ, મીલના હજુએ મોડા;
 હો માંસ ગએ ગુજરે કા, નીસરા એ પોસ બેઠા;
 દરશન દીખાવો સાજન દીલકુ રખુ મેં હેઠા.
 એ પોસકારે કડી, મેં કાસ નને નીકાલુ,
 જોખન મેરે જીવાની; કહો કાસ તને નીકાલુ,
 માનત કરી ખોતેરી ચલીયા કછુ નમેરા,
 મેં મુન તુજે સરસતી, દેખુ મેં દરસન તેરા;
 દીન હો ગયારે છોટા, લખી સો રેન ન જાવે.
 આંખા મેં મીચ દેખુ, સપને પીયુ ન આવ;
 એ પોસ મેના ગુજરા, જલીયો મેં રાજ્યોરે,
 જમજ રખુંગી દીલકુ, મોહિ પીયા મીલોરે;
 એ મહા મહીના ચોયા, ખીલી હે પુલવડી.
 સાજન ખીના એકલી કરતી હું ધત્તનરી.
 નીરંગીસને બેલ મરવા, ચંપા અને ચમેલી;
 પ્રીતમ ખીના એ કુમના; રેતી શીર એકલી.
 ગુલ દાહુદીને લીલા એ મોઘે હજવા;
 સારા ખગીલા ખોટા, પ્રીતચસ હે જીહોરા,
 દરશન દીખાવો સાજન, કીતનાક મેં કહુરે.
 દીન રાત મેં તડકડતા તુક નીદ કરે સહુરે.
 એ કંડ સમ ગુજરી સીઆલા હુવા પુરા.
 ચોયા મેના ગુજરા; દીખલાવ અજ જ હુરા.
 ફાગુન એ પાંચ વેકી ધુપા પડે હે ગરમી,
 સાજન કપડ નીકાલો દીલપે રાખો એ કરમી;
 સખીયાં બખી આપ સમે, ખેલે પીયાસે હોરી,

અતર ગુલાબ શેતીએ નર કરી હે ચોરી;
 ધુપા પડે કડાકડ પાઉમે પડે ફૂફાલે,
 હર બખત મેં પુકાર, સાજન મુજસે ન બોલે;
 અમતર છઠેકા મુજલે દીલમે હે ધાવક રી.
 દેખુ હરસ સલુઆ જાડ પીયાપે વારી.
 ઠંડક કીકર ન પાઉ ખુબ અગત બરસતી,
 સાજન ખીનીકી અબ મે મર જાગી તરસતી;
 ખુરખાંન હ દીલમે મર જાગી તરસતી;
 સખીરી મેરે બદનમે બાકી ન કુચ રહીરે;
 અફસોસ મે પીયા કે આપા બરસ ગયારે;
 દીન હોયગારે લંબા દુખકા નહિ હે છોડા,
 હર બખત મે પુકાર સાજન કરો સવેરા;
 બધજાક સાતવેંકા ગેમી સેં ઝાડ સફે;
 ધુપાં પડે ગજબકી પાની ખીનાલે લખે.
 પતે સબ ઝડ ગયેરે ઝાડાં હો ગયે હે ખરી,
 થુર હો ગએ ફંદુલેરે ગમ બાકા તડાલી;
 ઝાડુમે ફૂલ આએ કીતને આમ મોરે,
 નીલા જંગલ હવારે, મોરાં કરે ચકાર:
 નીલા જંગલકુ દેખી, શીરાકર રખો સેં આસા,
 સાતુએ મેને ગુજરે આખર પડેગા પાસા;
 એ જઠ આઠવેકી. મુજપા બડી હે સખતી,
 પથર નફળ હરોરે, એશી સે કયા ન બકતી;
 જંગલસેં હર ગગોપર, કાયલને મોર બેને,
 પીડળકા નામ મીઠા. લંબ સકરસે ઘોલે;
 સખીયાંસે બીલકમે, કીસને ન લોદ પાયા,
 હરએકકુ જ પ્રહુ, માજન કીને હે પાયા,
 રાતી અને રજનીતી મે જઠ બી શુમાયા;

સાજતને મેરે શીર પર દુક ના રખીરે માયા,
 દાદર અને બપહઆ, મેઢકસી ખુમ લાયા,
 ખીજલી કરે ઝખુકે મેહુધા અપઢ આયા;
 નવમે અસાડ કરે બાદલ હુવારે કાલે,
 શતાં મીલી અઘેરી સજને એ ગર સમાલે;
 બદલયુ ગાજતાં હે જ્યુ બાજતી હે નોગત,
 સાજનને મેરે ઉપર ન દુક રખીરે મોહોબત;
 નદીયાં તળાવ નાલે સબમે બરા હે પાની,
 ગરજે ગગન દીમકસે, મેં હો રહી દીવાનની;
 નવમા અસાડ ગુજરી સજન સો ના મીલીયે,
 ઠંડક પડી સાખુધે, મેરા બદન જલેરા
 દસમે સરા એવનકી, લાગી રહી ઝડીરે,
 પીઉજકે નામ ઉપર ચમરન સર કરીરે;
 બાદર શીકર ખીનાદર ફરજંદને સખીરે,
 મેરા દીલ લેગા પીયાહે રો કા ક મે થકીરે,
 નદીયાં તળાવ નાલે તીનું ખે હે બેલી;
 પીયા ખીના એકતી મે હો રહી હુ ઘેલી;
 ખેડુત સખ ખુશી હે ઢોરાં હુવે તાજ,
 સાવનમે આ મીલેરે દીન હો ગએ હે ઝઝે,
 બાદો અગીઆરવેકી, આને ઘટા બનીરે;
 દુકું નીશી ઘટા કયાં હે રા હરીરે,
 આઘ નહી ફજલપે એશી કથી નવાઘ,
 સાજન મેરે ન આએ કીતી અજબ નવાઘ;
 પાકે સખી અત્ર જ્યાં ખેતુમે ખોહે માલે,
 ટાહુકે હાથ સેતી લગતે જીગરમે બીલે,
 સખીયાં સખી આપસમે ખેલે પીયાસે મીલકર,
 મેં હો રહી એકલી જાઉ કીદર એ ચલકર,
 પ્રીતમને કર જુહાઈ મેરા બદન જલાયા,

બાદો ગયા ગુજરકર આશો એ માસ આયા,
 આશો એ બાર વેકી મુજકુ બડીહે અ શા;
 પ્રીતમકુ અબ મીલનગા મુજલે બડો દીલાસા;
 મુજ દીલલમે હુમ ખુશાલી પ્રીતમશો અબ મે પાઉ,
 સાજનકી હુમ બડાધ બેડી મે ગીત ગાઉ,
 કપડે હે સબ જરીકે તનકે ઉપે ખેરાત દીએમે,
 પીઉજકે નામ હુપે ખેરાત કર દીએમે;
 પેના હે સબ જરીના છટકા ગુલબ તનપર.
 બીજલી શીંગ બડી ચીયાકે મનપર;

સાજનકી કુડી નજરેશે હુજ તાજગીને લાલા;
 હુરાઅને હે પરીયાં સબસે બની મે આલા,
 શેકદીનમે દીવસે કીને કલામ પુરા.

કરીઓ ઠરમાં કરીમા દીલ હો ગયા હે શુરા;
 પગ્વરરે દેગાર મુજકુ નેકી ધમાન દેજો,
 ઉમેદ હેગી દીલમે જીનત નશીબાંકીને.

છોડો ગુસાન યારો કરીઓ કહુ અજલસે;
 કરીઓ કહુએ નેરી બક્ષ ખેદા ફજલસે;
 અહમદ નખી હે મહમદ બરહક દોસ્ત સબકા;
 નખીકે દલશે શેતી બેડા હે પાર સબકા;
 રહેમ ચીનો દીલશે કલમા પડો નખીકા,
 કરીયો નીમાજ રોજે છુટકાં સે હે સખીકા,
 સીબત રાદક દાલુસે સારી જુબાન ખોલો;
 નખીકે નામ ઉપર હરમદ દરદ ખોલો-

બીરહ બાર માસી.

હમકુ છાંડ ચલે બન મધુ. રાધા શાય કરે બનમેરે;
 હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ.
 લગત અસાડ ઉમંગ દોઉ આવો; બીજલી ચમકે ધનબા,

દલમેરે ચમકે ચમકે ચાર દેશ નીહાર, હમ્મુએ ન આગે,
બીંદાબશેરે, હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ રાધા. હમકુ
શાવન શામી અતી છત્ર કીનો પ્રીત કરી. કુખજસાગરજ
રે, કુખજ શોક જનમકી બેરન હમશે બેર લીયો છીનમે,
રે, હમકુ છાંડ ચલે બનમાધુ રાધા૦

બાદરવે ભવન પુલી સખ કલીયા નહી પુલી દીનકી કલી.
ચારે, જીન કલીયનમે ભમર બસતહે શો કલીયાં પીયામાં.

હે બશીરે, હમકુ છાંડ ચલે બનમાધુ. રાધા૦
કુમાર કમળ નીરમળ બએ ચંદા, પીયાનહી આવે મેરે.
આગનમેરે, દરશ દેખાય પ્રભુ આવે બીલમ રહે હમ.

કલપાંત કર બીનમેરે, હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ, રાધા૦
કારતક શોક કરે સખ સખીયો, રાધા શોચ કરે બનમેરે.

ઉધવ સ્વામી જનમકે કપડી કપટ રહ્યો જીનકે મનમેરે.
હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ૦ રાધા૦

અનહર ગેદ બનાયો સખીયાં જોય પડ્યો જીમના ત્રડમે.
રે ખેલત ગેદ ગીરી જીમનામે, તખ કલીનામ નાથો છીનમેર
હમકુ છાંડ છાંડ ચલે બનમાધુ. રાધા૦

પોસ માસ રંતુ અલાપકટતહે સુધ હુનલીતી મનમોહનરે,
હોકર બન બન ધુડત શીર, બીદરાબનમેરે હમકુ છાંડ ચલે
બન માધુ. રાધા૦

માથ માશ જબ લાગો સખીરી હોત બસત કંચ ધર નાહીરે,
સુમરીન હાથ ચલે મૃગહલા ધર ધર અલખ જગાતી શીરરે,
હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ, રાધા૦ હમકુ૦.

ફાગણ ફાગ ખેલત અતીઅનરે ધર ધર ડફ બાજત રમેરે.
હમારો ફાગ હરે કુખજ બસી ઉનકે મનમેરે હમકુ છાંડ ચલે
બન માધુ. રાધા૦ હમકુ.

ચમ્ર લતા ફુલી સખ વનમે આવંત સુગંધ સખ ફુલનમેરે,
 મેરે શીતળ મંદ સુગંધ સદા નીજ આવત હે શ્રી ખીંદ્રાબનમેરે.
 હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધાં હમકુ
 લગત વધશાખ એશા સખ કીટ લેહર ઉઠે તન જોખામેરે
 મોર મુગટ માહનકી છખી બસત રહત કનકે મનમેરે હમકુ
 છાંડ ચલે બન માધુ. રાધાં હમકુ
 જોડસે જવાળા તપે સખ ધરતી ખીરહ અગન લગો તન મેરે,
 ખીન ઘટશામ ખુજે જતન નહી અમસે લાખ ખુજવત અસુ.
 બનસેરે, હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધાં હમકુ
 પુરન માસ પ્રભુ ધર આયે આપ મીલે હરી કુજનમેરે;
 સુરદાંમ મથુરાં કે ખાશી પુરન કાજ હુએ મનુકેરે હમકુ
 છાંડ ચલે બન માધુ રાધા, હમકુ

વીછી વિષે ગરબી.

અરરર માડીરે છાંણાં તે વીણવા ગમતી,	માં વીં
અરરર માડીરે સોખત હહી ની થમતી;	માં વીં
અરરર માડીરે છાંનો માનો લપાયો,	માં વીં
અરરર માડીરે વાંકા વળાં ડંખ મારયો	માં વીં
અરરર માડીરે નાસતાં તેને ભાળયો,	માં વીં
અરરર માડીરે આશી લેહેરો આવી,	માં વીં
અરરર માડીરે સહીયર તેડી લાવી,	માં વીં
અરરર માડીરે સસરાને તેડાવો,	માં વીં
અરરર માડીરે પડકાને બંધાવો,	માં વીં
અરરર માડીરે સસરા અહીંઆ આવે,	માં વીં
અરરર માડીરે ગાડી બેસવા લાવે;	માં વીં
અરરર માડીરે કાળુપુર લઇ આવો.	માં વીં
અરરર માડીરે રેશમખુ બોલાવો;	માં વીં
અરરર માડીરે વીછુડે વેર વાળયાં,	માં વીં

અરરર માડીરે હરખ હઠયાનાં ટાળ્યાં,	મા૦ વી૦
અરરર માડીરે બોજનીયાં ન ભાવે,	મા૦ વી૦
અરરર માડીરે સુતાં નીંદ્રા ન આવે;	મા૦ વી૦
અરરર માડીરે ઝોરડામાં ઢોલીયા ઢળાવો,	મા૦ વી૦
અરરર માડીરે શીરો તો કરાવો,	મા૦ વી૦
અરરર માડીરે પરણ્યો કોણીયા ખવરાવે;	મા૦ વી૦
અરરર માડીરે વીછીની વેદના ભારી,	મા૦ વી૦
અરર માં રીયાં રહીજે ભારી,	મા૦ વી૦
અરરર માડી તે સહુ જાણે,	મા૦ વી૦
અરરર માડીરે ટાણે;	મા૦ વી૦
અરરર માડીરે ચક્રાલે ચીત ચાઈ,	મા૦ વી૦
અરરર માડીરે ગરબી રશીક ગાઈ.	મા૦ વી૦

બોડાણાની ગરબી.

હરી દવારકાંસે ધાયે બક્તને ખાતર ડોકોર આંખે બોડાણે કે
 મનમે ભાવ, હુએ પરસને જવો દરશનને. ટેક.
 સુનો એક દીનકી બાત. બોડાણાને જોડે હાથ ચલના ચઢએ
 મરી સાથ પ્રભુ ડોકોરકુ (ડોકોરકુ)
 સીતેર અરસ શેવા કીધી, પ્રભુ લજ્જન રાખો મારી.
 મહેતા બતા કહેતા, ખરી સમજો દીક્કુ. સમજો
 તુલશી જમણે હાથમે બોધ જકે હરીકુ ચલધ;
 શીતેર અરસ સુણુ લે બાધ માલમ સખકુ.
 કીએ સેવામાં દરશન હુએ બોડાણો પરશન
 બોધ કહેતે કીશન, લે ચલ હમકુ. લે ચલ
 ટુટી ગાડીકુ મંગાતે ચાલો આધા રૈનકુ આતે,

મા૦

પીછે કાબે દોડે ધાતે, સખ કાંધ જાણો. ૫૫૦

હરી દવાવકાંસે ધાએ૦

પુનરી દુખ મંદીર જાય, હરી નહી જીનકુ પાય

પીછે સખ દોડે ધાય, હરી કાજ ગએ ૬૨૦

ડાકાર ગયે ગીરધારી, રૂએ ગુગલી નરનારી;

દુખ રૂ ગએ મોરારી, કાને બરમાએ. ૬૩૦

હુવે દવારકામે સોર, લે ગએ ઠાકારકુ ચોર;

દેવળ ઉપર રૂવે મોર હજી નહી આએ. ૬૪૦

મનમે સમજે ગોપાળ, ખડે લામકે ઝાડ;

કડવી મીડી કાધી ડાળ, વાંસે ચલ દીયા. ૬૫૦

કાબે પીછે દોડે આય, હરી ગોમતીકુ જાય:

એસે ખોત દુખ પાય શ્રી ભગવાંનને. ૬૬૦

ખરછી જલકે અંદર ડાલી. વાં ખેઠે ગીરધારી;

ખલકકર રહે કીલકારી, અખ વા મરના- ૬૭૦

ખરછી ડાલી તેની વાર નીકલી લોહુકી ધાર,

હુવા ત્યાં ઉતપાત, રૂવે ખોડાણુ. ૬૮૦

એસી મત કરો ઉતપાત, લખી કરો ઝોકી, ખાત,

તોલી સોનેકી સાય, ઝોઘ મન માને, ૬૯૦

લખી પકા શરૂ પાય. સોના સાટે ત્રીન મ આય;

એતે ભારે થાય ઝો કયા જાને. ૭૦૦

હરી દવારકાંસે ધાયે. ૭૧૦

કેવે ખોટાણુ મહારાજ, કસી રૂવે મોરી લાજ;

કાંટા મંગાયા આજ, મુખસે ખોલો. ૭૨૦

હરી નીકલે ખહાર, ખેઠે કાંટોપર સાર;

દો ફુલનકે બાર હરદમ તોલો, ૭૩૦

વાલા સોનેકી મંગવાઇ, સવા વાલકી કેવાઇ;

ધરી કાંટેકી માંહી, ઓર નીકાણો,

હરી કમતી હોવે કાળા સખ મીઠા રાવે,
 સોના દેખે મોવ પીછુ ચલના. પીછુ૦
 હુવે ભક્તીમે ભામ, આવો મુખશે પાન,
 કામે હુવે જે પ્રમાન ખેડેખડે શાને. બડે૦
 હરી દવારકાંશે ધાએ. ચો૦ ૪
 પુનમ કારતકી આતે ગેલા ભારી ભરાતે;
 બબ લોક દરજનકુ જાય શોભા ભારી. શો૦
 સુરત અમદાવાદ ઓર મલી યુજરાત;
 તરે તરેકી જાત ઓર નર નારી ઓર૦
 મોર મુગટ જામા પેન પ્રભુ ચલાતે સેન.
 મુખ બજાતે જેન ગીરીવર ધારી ગરી૦
 પ્રથમ લખમણુ દોનુભાઈ પાડે બાણુ પર આઈ;
 સંગ રાધકા માઈ જાઉ બલીહારી. જાઉ૦
 કવી હેનીલાલ હંદ ગાતે હરીચરણ ચીત લગાતે.
 હંદ દીલશે બનેતે ધરતે ધ્યાન. ધરતે૦
 હરી દવારકાંશે ધાએ. ચોર૦ ૪

કાળા ગોળીની લાવણી.

કાળા ગોરા દોનુ કડતી ઘડવરણી યુ' સમજતી,
 કયુરે કારી બીચારી ગોરીકુ કયુ' ધમકાવતી,
 ગોરી કહેતી સુનખે કાળા ગોરી પદમણી નારીમે,
 ગોરી સુરજહે ઉજલા હોતા સારી દુનીયાપે. ૧
 ગોરા ચંદરમા ગોરી બીજલી ચમક રંહી કર બાદલમે,
 ગોરી પાની બરસતા ઇંદર સારી દુનીયામે. ૨
 ગોરા સોના ગોરી ચાંદી ગોરા હીરા મુજ નયનીમે,
 ગોરા ગેના કાળી ખડી સારી તનમે. ૩
 ગોરા લેધા જરીકા સાડી, કાલી હેન નખરે કરતી;
 કયુરે કાલી બીચારી ગોરીકુ કયુ' ધમકાવતી. ૪
 અબ કાલી કહેલી સુનખે ગોરી તુ મીજાજકી ખાતાં કરતી;

કાળી બદલી ચડે જદ પાનીકીખી રાહ હોતી.
 કાલી રાત જદ ગડેરે ગોરી, સખ દુનીયા સોખ કરી
 કાળા કાજલ ગોરી નેહમે અંજન કરતી. ૬
 ગોરીકે મુપે ઘેના રાતી લહે દાનુમે મીસી જતી,
 કાલી બંદુકમે ગેના ધરતી ઉપર કાલી તાલા દેતી. કયુરેકા-
 લી અખ વહુવરની કહે કારી ગોરીકુ મેરી આસ સખદુની
 આ કરે, ઘહુકી રોટી આર શીરા પુરી સુરમા સખી કરે,
 ઘહુકા ઘેખર આર જલેખી છતીસ લોજન ખાશા કરે,
 કારી ગોરી દોનુ આપના પેટ ભરે.
 કારી ગોરીકા હાથ પકડકે, વહુવરની યું સમજતી કયુ
 રેકારી ગોરી વહુવરની તીનુકા ઝગડા તુકનગીર સમજત,
 અખ મત લડના ચલી તીનુ અપને રસ્તે.
 અત્રભોજન ગુનીજન ગુનીસાગર પ્યારે ચંદ છંદકુ કહેતે
 ગોવીદરાવજી સભામે નીત નવાછંદ બનવતે.
 વહુવરની કે સુંધડ નારી, જનકુ એની ચંદકહેતે, કારી
 ગોરીકા હાથ પકડકર અપને ઘેર બીજવાતે.
 પ્રતાપધડ ગુલજર અખાડા તુરેવાલેકી ખુશખબતી,
 કયું કારી ખીચારી ગોરીકુ કયું ધમકાતી.

ભદ્રકાળીની લાવણી.

ધન્ય ધન્ય ભદ્રકાળી મે નજરે જોયાં બાળી,
 એ ત્રણ દરવાજા વાળી મે કરયાં દરશન;
 જેની શોભાનો નહી પાર દરશન કરે નરનર;
 દીસે બદરભયંકાર હું થયો પરશન, ૧
 સઉ જાળે ભદરને દેરે લોક શ્રીજી વધેરે,
 માતા સણુગાર પેરે શોભા છે રૂડી,
 સંભાયા રૂપે કાળી જગતની દીનદયાળી,
 કંઠે ગજરા નાકે વાળી, એને હાથે ચુડી.

હું જોવા ગયો ચાલી મા ઉભી ખડગ ઝાલી,
એણે હાંસડી તુસી ધાલી પહેરયા ચીરચોળી;
સહ જોવા જાજો સાથે ધુવરી પુચી બાંધી હાથે,
શોભે મુગટ માથે એવી બદર ભોળી,
માને શણગાર ચડયો છે પુઠે તકતા નડતા છે.

દવાર પીતળ મહયા છે દેવી છે સનમુખ,
જોતાં અકલ થઈ જાય ગાંડી મેં જોયું નજર માંડી.

અંદર લગ્નકે છે હાંડી બહાર એક ઝમરખ. ૪

ત્યાં થાય ઘંટનો ધમકો માનો વાગે ઝંઝર ઝમકો,

ત્યાં બક્ત કરે છે ઠમકો મા શેવક જાયે.

શુનેગાર પકડે કાવ અને થેઢ થેઢ નાયે. ૫

ત્યાં ગારદી ધણા કરે આખો દીન પેરો બરે,

ખુબ ચોકી કરે આખી રાત જાગે.

હું મંમાયાને માનું એનું નથી કાંઈ છાનું,

કાળી પુઠે કૈદખાનું હાં બેડીઓ વાધે,

ઉપર ધડીયાળ છે ડેઠ ગારદી બેશે છે હેઠ,

સાંજ પડે થાય પેટ, ત્યાં હાજરી લે છે,

શુકરવારે થોકથોક રીવાર ટળે શોક,

સાંજે જાય લાલ લોક, તે ત્યાં ઉભા રહે છે,

અમદાવાદ સાડ શહેર મંગાયા કરજો મહેર,

સઉને થાય લીલા લહેર એટલું માનું,

કહે છે વલ્લભ સુરજરામ જીલે રાયપુરમાં મુકામ.

પખાલીની પોળમાં ઠામ હું પાય લાય.

લાવડી.

બરજેરી ના મીલી સખારી મેં જવાન બાવન છોટા,
ઠીસે દોશ દેડ પુરબલે પાપ કીચા મેને ખોટા,

તા બાપુડી મેંથી લાકડી વટકૂપનડી સગાઇ,
 બાળપનમે મુજે મેરે બાપુને પરનાઇ,
 ધનદોલતના માતી સખીરી મુજે કુવેમે ધકેલી,
 ઘરકે બહુસે કીયે છોટે બાલમસે સગાઇ.
 દીલમે એશા ચાહતી સખીરી આપ વીમમેં ખાઇ માર,
 ફાંશી લેકે સખી મેં જાકે મેહલમે ગીરજાઉ,
 મેરા કુટ ગયા રકમ મેંહું જીવાન બાલમ છોટા.
 કીશે દાશ દઉ પુરબલે પાપ કીયા મેને ખોટા,
 પહેલે આને ચલી સાસરે રસ્તેમેં કપડા ધોયા;
 હસી ખુશીશે જાકે મહેલ દીસક જોયા,
 નામધોયકે છોરગુણ્યાળા સેજ પલંગ વાં ખીછવાયા;
 ઉશી પલંગમે મેં પીયા મેરા છોટાસા બાલમ આયા,
 મને ઉઠાલે ઉઠાલે ઉઠા ગોદીમે લીયા બીલમ રોયા;
 મીટી કુટી બગ ધુનનડી ઉરમે ફરે સોટા છોટા,
 કીસે દોશ દઉ પુરબલે પાપ કીયા મેયે ખોટા;
 સુધ ફાગન બવંતકા મહીના ફાગ કીસસે ચલાઉ,
 મેરા બાલમછોટા સખીમેં ગુલાલ કીસયે ઉઠાઉ.
 જાત ખીરાદર કરે મસ્કરી બજારમેં કસે જોઉ,
 ઉતનીસેં બતાવે સખીમેં સખ લોકુમેં સરમાવું;
 કહેતે આશક સુનમે માશુક મત સમજે ખાવન છોડા
 છોટી અંકુરશે કે હાથી સકલ હોતાં ખાસા મોટા,
 રાજેમદ ઉસ્તાદ હમારે હંદ કયે નહીં એ ખોટા.
 દયારામજી કહે તુરેવાલે સખપે મોટા.
 જગા ચતુરસીગ ગાવે લાવણી સુજો સખી છોટા મોટા,
 મીઠડા ગોરસ દ્યો ગોરસ દ્યો;
 હારે તાર ગોરસ લાગે છે મીઠું હારે તારે આપે જનમારે,
 નથી દીકરે મીઠડાં ગોરસ લો ગોરસ દે

- સરસ્વતી માતાને વીનવું ગણપત લાગુ પાય, અલભેલી
અંખા આશ પુરજો ગુણ સેવક તમારા ગાયરે. મીઠ. ૧
- પથર મટી થઈ પરમદા ભોજન કરતાં માય અડધુ અંગ
ફરે ફૂદડી તેવું એહું સઉકો ખાયરે. મીઠ. ૨
- નાની છુ નખ જેવડી અલ્પા કડવા વેણુ ન બોલ હુંહુ.
વખની કુપલી, તને મારીશ પહેલે પહેરરે. મીઠ. ૩
- ટુકે પાને આંખલી લાંબે પાન ખજુર છોગાળા નર વહી
ગયા મરે માથે ભાગો મજુરરે. મીઠ. ૪.
- કાચી તો ફરી બલી, પાકાં બલેરાં પાન માયાનો માણી
બલી નહીતો ખેંચી બલેરી કુમાનરે. મીઠ. ૫
- પટણુ પેટી દોમુખી નારીજ નામે નામ, તે નરને ચાહે
ધણુ એને છેલે સંગાથે કામરે. મીઠ. ૬
- કાણે હીમાળો શેવીઓ કાણે શેવી આગ, કાણે કરવત
મુકાવીયાં કેષ નારીને કાજરે. મીઠ. ૭
- કાથે હીમાળો શેવીઓ ચુને શેવી આગ શોપારીએ કરવત
મુકાવીયાં એતો નાગરવેલને કાજ. મીઠ. ૮
- એક અધારી ઝાડડી ખીજી વેરણુ રાત ત્રીજો શાકનો
ઢાલીઓ એનો ઝખડા લાગો આખી રાતને. મીઠ. ૯
- માયા કરો ગોદણુ હાથઆ કરો હાર, હઠાડે કંઈ દીકરો
એને રાતે કંઈ ભરથારને. મીઠ. ૧૦
- પારે નાચે પારેવડાં હાથે નાચે મોર પરણ્યા એટલા માનવી
પીટયા કુવારા હરાયા ઢોરરે. મીઠ. ૧૧
- ચીર ફાડી ધળ ઠર કાંકણુ મેલું નીશાન ઉતર ચૂક કાર
મા તારો પેઠ પાઠયા મશાણુરો. મીઠ. ૧૨
- મહુડે માળો ન ગાલીએ લીમડે લહેરો જમ પારકો પુરુષ
ન શેવીએ, એતો પશોહીએ ઉઠી ઘેર જમરે. મીઠ. ૧૩
- નહી આંધુ નવ ઝાંડીએ સમુદર આંધાં નવ જમ, તુજને
આંધુ વડોદરાને માંહે તારીફ છોડાવને જમરે. મીઠ. ૧૪

- કાળા ગજકણનું કાપડું માંહીબરથું છે હીર ધરનો ધણી
પીટયો હીજડો મારો પાડોશી આવન વીર. ૧૫
- સોપારી વખાણુ સોરઠી જેવા લીલાજ પીળા રંગ, સ્ત્રી
વખાણુ પાતળી જે ॥ વાળાં છે અંસુરે. ૧૬
- ઉચ્ચી ગેળી ઉજળી જર બરવાને જાય; કાંટા વાગ્યો પરે
મને તેતો ઉભી એ ત્રા ખાયરે. ૧૭
- ગાડી માંથે બેડલું માંકણુ કોટે હાર, જીવારી પાસે નાણુ
રહે તેને જતા કેટલી વારરે. ૧૮
- અંમ કાણુ દાંત જો આસે ધમર ચાર સાસુ વહુને
દીકરી એ એક ભરથારરે. ૧૯
- આપે જન બેટડી બેટડીએ જન્મ્યો આપ, એ અરથ
કહો મા ઠાકરો એમાં બેટી બલી કે આપરે ૨૦
- જળમાં પેચી ધરકરે જળમાં બેસી નહાય, નસ્તકવાડે
નામરે, તેની આખ ફાટે જીવ જાય રે. ૨૧
- પડી ગણુ ભાગી નહી, કટકા થયા બે ચાર વગરપાંખે
ઉડી ગઇ તમે પંડીત કરોને વીચારરે ૨૨
- અગનીકુંડમાં નીસરયો ભમરકુંડમાં નહાય, પંડીનો પુછ
પંડીતને તેના પુત્ર વેત્તાને ખાયરે. ૨૩
- કાપીના જે કામની મુખબીના જે હાંત, મુવેલી જીવતાંને
ગળે, તમે મોકલાવજો શુણીઅત્ર કંથરે. ૨૪
- રાધા તારૂં રસણું જેમ આટામાં લુણુ કળણુ સરીખા પા
વળાં તને દહાડી મનાવે કુણુરે. ૨૫
- જેને થર પવન ન સંચરે જેની છાંયાએ નખેસે કાળ
ને ફળતો મોકલાવજો મારે એકાદશી વ્રત હોયરે ૨૬
- ઉભો નર નીદરા કરે ઝાંકળ તડકા ખાય, જેની મુછે મા
મી નીપજે, તમે ચતુર કરોને વીચારરે. ૨૭
- સેરી ખરી પણ સાંકડી, ને તગર પાસેજ પણ દુર પર
જેમન જાય ભરપુરરે. ૨૮

ઉચી ડાંકના સારીંગડા, મધુરા મધુરો ન બોલ, હમે હધયાનાં
જરવા, માફ જોખન કરે છે જોરરે. ૨૯

વેંત જોવડી વરખડી ઢાલ જોવડુ કુલ, કાચા કમળ ઉતરે તેનું
પાકે થાએ મુલ. ૩૦

તનના કંઈ ત્રાજવા મનનો કંઈ બેખર, હધયાની કર હાટડી,
હુંતે વણુજ કંઈ કે વેપારરે. ૩૧

કુવા ઢાંકણુ ઢાંકણુ ખેતર ઢાંકણુ વાડ, બાપનું ઢાંકણુ ખેટડો
ધરનું ઢાંકણુ નારરે. ૩૨

પંદર તથો.

હરીહર મેલને રાધે મેરી સંગ બોલને રાધે. અબોલા બોલને
રાધે ધુધટડા બોલને રાધે, કલ્યા મેરા માનને રાધે;

પડવે મારી સાહેલડી પેઉજી વાડીએ જાય; પેઉજી લાવે

દાડમ, ગોરી છોલેને પેઉજી ખાય. ૬૨. ૧

ખીજે મેરી સાહેલડી, બાજોજ ઉગોચંદ; દાડમકરે દંતડે.

ગોરી આ શો માંડયો છે દંદ. ૬૨. ૨

ત્રીજે મેરી સાહેલડી, તરીઆજ વારોવાર, આ શુ જુલી
શુદરી જુલી કંકુને કાળજસાર. ૬૨. ૩

ચોથે ચમકતી મેં સુણી જોખન બાજે વેશ, ભરજોખનમે
એકલી જેના પેઉજી ગયા પરદેશ. ૬૨. ૪

પાંચમે મેરી સાહેલડી પંથ પલંધ કંથ દુર ભરજોખનમે
એકલી માફ જોખનું જાય ભરપુર. ૬૨. ૫

છઠે મેરી સાહેલડી છઠાજ વારોવાર, પરદેશી રાજ પધારશે
આપણે બેસીશુ હારોહાર. ૬૨. ૬

સાતમે મેરી સાહેલડી સાતેજ કાંધો સ્નેહ, ચોમાસો રત
ચીકણી બીજા ઝરમર વરસે મેહ. ૬૨. ૭

આઠમે મેરી સાહેલડી, આઠજ જોડાજોડ, પરદેશી રાજ
પધારશે, આપણુ બેસીશું મોડામોડ. ૬૨. ૮

નોમે મેરી સાહેલડી નવલાંજ પહેર ચીર, દીપક લઈ

મેડે ચડુ નયણે વહુટયાં નીર. હરીં ૯

દશમે મોરી સાહેલડી, દસરા પુજવા જામ; પુજ્યા તે નર
પામીઆ મારા રાયજાદા બરથાર. હરીં ૧૦

અગીયારશે મોરી સાહેલડી મે દીધી શીવરાત; પરોઢીયે ઉઠી
પારણાં કર, મને કરન જોયાની ઘણી ખાંત. હરીં ૧૧

બારસે મોરી સાહેલડી, બારજ બાંધ્યો બંધ; કળનરા નર
કશી ગયા, એ તો કદી ન છુટે બંધ. હરીં ૧૨

તેરશે મોરી સાહેલડી, વાઢળ વાંધ્યો રંગ, ઓસડની મુળી
એક છે, મને ડસીયા કરન મોરંગ. હરીં ૧૩

ચઉદશે મોરી સાહેલડી પાસા લીધા હાથ; મે જાણ્યુ પડ
શે પાધરા, એતો ગડીયા છે બારોટ. હરીં ૧૪

પુનમે મોરી સાહેલડી, પુરીજ કરશે આજ્ઞ; મે જાણ્યુ
હરી આવશે હવે થઇ બેઠીછુ નિરાશ. હરીં ૧૫

લાવણીઓ.

લાવણી ૧ લી હરજવાળી.

મોલી ઉમેદવાલી દો ચાર કરત ખીચાર બાગુમે ખડિયા મે ઉશખરશત
રમ જુમ રમ જુમ લગ રહી જડીયાં પ્રથમ કયાં કહે તીરે જળ
બરનેકુ જાતી દુસરીને બાના કીયા કે ગંગાતાતી તીલરી કયા કહે
તારે શીવ દરશન કર અતી યુ ચાર મીલ મનસુખે બધ એકીટી;
હાંને કાંઈ બનમે બાગન કાલી કે નાગન છોટીછોટી, યુ બાસ તેરા
ચઉદ પંદરા જુગતી માંહી મોલી છોટી નાર; પુલનકી બહાર, મિ
લી માંહી સાહેલડીયાં મેઉ બરસત રમજુમ લગ રહી જડીયાં ૧
પ્રથમ કયા કહેતીરે સુનો સખીરી બેના; કલ બાધી રેનકુ ધર
આયે સાંજના પુલનકી ખીજાઇ સેજ, નરમ ખીજાના, સોઇ ગલે
લખટ કર ઇશક કીયા મન માના, દો દુટે ચોલિકે બંધ મયા
ધરજાના, એસી રજમે કાંઈ ગુજરી સારી રેના સખી દેખરે હુધર
જરે, કાચી કલીયાં મુલાખકી છડીયાં મેઉ બરસત રમજુમ રમજુમ
લગ રહી જડીયાં ૨ દુસરી કયા કહેતીરે લગી બાલ કરેનેકુ, મે

મારે નેન તલવાર ખુરે સાજનકે સાજનકી એતના સુખ કહું કયા
 તુમકે ખાના પીના સોરેના પલંગકે; મે કહું ઉઠે ઇસ વખત,
 ઇશક કરનેકે, કાં દીન કાં રાત; શીકર નહી હમકે, અતર ખુશખે. ઇ
 પાંચ ફુલનકી બાસ; રહ્યાં મે મીલીયાં, મેઉ બરરાત રમજુથ રમ
 જુમ લગ રહી ઝડીયાં ક તીસરી કયા કહેતીરે બરજુવાની કે
 બાહારે; તેને તરે તરેકા કીયા સોલ સનગારે, પાઉમાને પાયલ બી
 અવા ચોલી જરીદારે; નેતુમે સારા કજરા મારતા લેરે; મે જ સા-
 જનસે મીલી, પલંગ ઉપર, મેરા રૂડા સાજન નાખોલા દીલ બરે.
 મેરી મનકી મનમે રહી. ફજર હોગધ શીકરમે પડીયાં મેઉ બર
 સત રમજુમ રમજુમ લગ રહી ઝડીયાં ચોથી હે ચંચળ નાર બોલી
 અલખેલી, મુજ બાલપનમે પીયા સાવરે ડાલી, મે જ સાજનસે
 મીલી, જીકર ના ચાલી; ચદી મદન, કેફ છતીયુસે છતીયા બીડી;
 ખુલગએ જોખનકા બહાર હુધ ખુશાલી ગાવે મહારાજગીરી ઉસ્તાદ
 પ્રેમખંધ ખાલી ભગવાન દીન દીલદાર, ગોરી તેરા ચાર ખીલાવે
 બીડીયા મેઉ બરસત રમજુથ રમજુમ લગ રહી ઝડીયાં ૫

લાવણી ૨ છ.

ઓ ભગવાંન પાખી નાદાન નથી કાંઈ શાન જતમ કેમ કાડું.
 હું નાના કંથની નાર દુખ કયાં કાડું પરજાવી મારે આપ પોતાને
 આપ કજોડા સાથે મને દુખ દરીયામાં ઢળી પડ્યું દુખ માથે ૧
 હું આવી સાસરા માંચ કંથને ત્યાંચ જગતને ધારે; પરજ્યા પછી
 વરશો ચાર થયાં તે જ્યારે. ૨

કુલ.

મારે સાસુડીનુ સાલ નથુદ દે. ગાલી, જેતે કંથતણુ ન
 માન, તેને દુખ પાળી; કાંઈ સખીયો બેગી થાય ઘણીને મારે,
 સહ માદી ચરચા કરે, કંથની ત્યારે; મા બાળ કંથને જોઈ હસે
 સહ કાંઈ દુખનો દરીયો ઓ ભગવાંન ૦ ૧ હું ગાંધ પતીની પાસ,

હૈતની આશ, દુખો નાસે છે, જો જાણુ જમણો હાથ ચીસ પાડે છે
શું નવજોખનછું નાર, ખરે આવાર છમીલી નારી મુઓ જાણે ન
હી કાંઈ રીત, કરે છે માી. **કુલ.**

હુ શુંય કરૂં ઓ બાપ દુખદૂર છે, મારે હૃદયે હોળી બળે
દુખી દીલ રહે છે, મને ગમે નહીં શણગાર શરીરે સજવા વાળી
ભોજનવેળા પાક, ગમે નહીં જમવાં મને વરસ થયાં છે સોળ જો
બક ઝક ઝોળ જીવાની મારી, પીટયો એછે નાનું બાળ વરસ દસ
બારી. ઓ ભગવાંન. ૩ મારે બાપે મને આ બાળ; સોંપ્યો તત્ત
કાળ સાર નવ કીધું; એ બાળકડાની સંગ કન્યાદાન દીધું જે બે
દીને વળી ગાય દારે ત્યાં જીવ્ય કસુ નવ ચાલે. જમ હત્યારાઓ
બળદ દસાધને ચાલે. **કુલ.**

તેમ પીતા માહરે કરી, મને દુખદારી; એ ફેર ગયો તે,
મરી કરી દુખ બાળી; છાતીમાં ભડકા બળે કરૂં શું શેખી
હુ લાજ મરછું કંથને દેખી, જેવી ચંદ્ર તણી છે લેજ;
એવું મુજ તેજ કોમળછું અંગે, મુઓ લાયક એતો નથી.
માહારા સંગે ઓ ભગવાંન. ૩ જેવી કંથ વીનાની નાર,
એવી આ વાર, મને પણ જાણો; હુ પડી કથીરની સંગ
મોતીનો દાણો, મારે વહે ચક્ષુએ નીર ભીજે છે ચીર
ચોળી પણ ભીજે, એ બાળ કંથને જોઈ, દીલ નવ રીજે.

કુલ.

વળી સાસુ મારે બોલ, ઘણેરા મુજને તુ પજવેવ મુજ
બાળ થયું શું તુજને, મારો જીવ બળે છે રોજ, કરૂં શું
બાંધ, સગી નણુદીને હુ કહું. મરોં તુજ બાંધ શું કરૂં
ઘણ ઓ હાથ હવે શું થાય જેહેર ખાઈ મરવું પડી દુખ
દરીયાની માંય રહ્યું છે રડવું ઓ ભગવાંન. ૪ મરૂં મન
થાય છે બાપ હો જોમ રાખ. જનમ શીદ આપ્યો પ્રભુ
મારે કરમે કયાં પીટયાને થાપ્યો, મેં કર્યાં નથી કાંઈ પાપ.

પ જગતના આપ, ગુન્હો શો પડીયો, તે મુજ અપમાને
કાજ , એવો કયાં થડીયો.

હુલ.

હુ હતી કદી વીધવાતો આપી સાર, પણ નેમ ફેકટનો
કંથ બળે મન માફ, ધણુ થાયછે ચીત રમવાને જા-
રી, પણ રહીછુ અટકી લાજ, કુલની ધારી. મને ધણો
કામનો આપ, કહુછુ આપ નથીરે ખવાતુ માફ વીધ પીડા
કરે, નથીરે દખાતુ ઓ ભગવાંન. પ હુ જાઉં મહીયરની
માંય, ભરાતને ત્યાંય કદી કો વારી; મારી ભોજાઈ મારે
બોલ ધણુ દુખદારી હુ મનમાં સમજી રહુ ટુંકારા સહુ
બોલ ભાણીના, હવે કાંઈ નથી ઉપાય વીના ફાંશીના.

હુલ

ઓ ઇશ હવે તો મુણ પતી કર મોટા, તુજ ધર જોડા
વર તણો પડ્યો શો ટોટો મારો પાપી હતો જે આપ,
ધોટ્યો હત્યારો, તેણે કર્યો નહી વીચાર, જરા કાંઈ સારો.
કહે છે જે કાળીદાસ, ધસની પાસ જોડાં તુ કરશે અપમા-
નતની અરજ કાનપર ધરજે. ઓ ભગવાન. પતી નાદાન,
નથી કંઈ સાન જનમ કેમ ફાંડુ હુ નાના કંથની નાર,
દુખ કયાં કાંડુ.

લાવણી ૩ છ.

ભરથાર પ્રાણ આધાર, સુખ દેનાર ગયો કયાં ઉડી, તુજ
વીના નાથ મારી દશા થઈ લુડી તુજવીણું મુજને પ્રાણ,
ગમે નવ જાણુ કર શુ હાએ; મુકી મુજને એકડી, ગયો
તુ કાંરે પકારીતુ દુખ તે ચાર ધરયુ ન લગાર, ગયો
કયાંજી આલી તુજવીણુ ગાલની મધ સહુ લાલી.

હુલ

સહુ ઉડી ગયુ મુખતણુ તુર હો પ્યારા; તુજવીણુ નેત્રથી વહે
આસુની ધારા, ઉરમાળ ગઈ સુગ્રાઈ, સકતી નવ કાંઈ લયડીયા

આવે અરે હીંડતાં આંધ, ઓ સુખ દેયણ ભરથાર. પ્યારા કેમ
છોડયો, ખીજી કોઇ પ્યારી સાથે જઇ જોડ્યો; દીન
રાત દુખમાં રહુ, કુવામાં પડુ પર કે બુડી. તુજ વીણ
નાથ મારી દશા થઇ બુડી, દુખમાં પડવાને કાજ દીસે
નવ આજ, અરે કાંઇ આરો, હું અભાગણીને હાથ ગ્રહી
કોઇ તારો; પીડે પતી મુજને કામ, આઠરે જન, નથી
રહેવાતું, આ કામાગિનનું કષ્ટ નથી સહેવાતું.

બુલ.

આવે નહી આંખમાંની માંહે, ઉંઘ લગારે, તમ વગર સ્વામી,
ગાય સોચના બારે, કાળજી ફેલીને ખાય, મદન અત્યારે,
ભેટીને દુખ ટાળશે, કહો કંથ ક્યારે, છાંટી અમરત રૂપી
નીર, નણુંદના વીર, જુઓ મર જુરી, તમ વીણ નાથ
મારી દશા થઇ બુડી મનમાં અતીશે મુઝાઉ, ખીજખણુ થાઉ
ધર કયમ ધીરે; તું છાંટ ધીરજનું અને નાથ દુમ્મ નીરે,
સજવા નવ દે શણુગાર, અરે ભરથાર, સર્ગા વહાલાં કો,
કયમ ગાળુ દુખમાં દીન પ્યારજો.

બુલ.

નવ મેશ આંખની માંહે આંજવા દેરે, નવ સુવું ખાટલાપરે
એમ સઉ કહેરે, મુજ અરે કાન દોઢને કારણુ ચરણુ પણુ મારા
વરવા રીસે શણુગાર વીણુ ઓ પ્યારા, આવળીઆ જેવા હાથ દીસે
છે નાથ વીનરે ચુડી; તુજ વીણુ નાથ માહરી દશા થઇ બુડી,
મુજ સહીપણીઓ સરવ, ધરીને ગરવ, હમકતી ચલે, નીજ પતીથું
વાતો કરે, હરશ્વમાં મહાલે, આવે નીત્ય પાન સોપારી પ્રાણુને પ્યારી
જે સુખકારી ચર ચર છાતી ખળે દીઠે તે મારી.

બુલ.

નીજ વરના દોરતથી વાત કરે બક્ષી બાતે; સઉ સદાંચરને
ધેર જાય હરપથી બોલે, સુખમાં સરવે સદાંચરો, અહોનીશ ડોલે;
સહુ અંથે શીરના કેશ, જરૂર હમેશ, (પણુ) મને તો મુડી, તુજનીણુ

નાથ માહારી દશા થઇ લુંડી, સંતોષ ધરતા હું મન, કદાપી તન,
હાત સૂજપાસે; પણ તેતો નવ તેહથી થાઉ નીરાશે; પુત્રનાં કરીજ
લગન થઇજ મગન, મોડ મા ઘાસેલાવોમેને નવ લીધ અરેઆકાળે.

બુલ.

વિધવા મેલુ છે શીર, વળી વાંઘણી જણનાં કયમ ઝેર ન દીધ,
મતસુ જણી પ્યારી પતી રહે ધર માંડી, ન લહાવો લીધો, ઓ
જીલમ પાળી તે પતી જઇ શો કીધો; નવ તેજ શરીરપર લેશ, કા-
ળી થઇ મેશ, મટીને રૂડી; તુંજવીણુ નાથ માહારી દશા થઇ લુંડી.
ઓ સુખના સુરજ મુજ, કહેતી તુંજ અરત ક્યાં પામ્યો; તું નીરાશ
કરી નારીને ક્યાં વીસરામ્યો; તુંજ પ્રાણુ પ્યારી સુકાય કાય ભેદાય,
અરે તે કેરી, તુંજ ગથે સાસુને નણુંદ થયાં છે વેરી.

બુલ.

નવ ખુણો હુંથી પળાય. કાયા કરમાઓ; જમવાને નાતી માંહે
વળી ન જનાઓ. ભરજોખન માફ જાય અરેરે એજો નવ ભોગવનારો
ભોગી વાડ પડ્યો કેજો; જો રમું જરતો અરે પાપણી ખરે કહાવું.
કુડી તુંજ પાતી નીધ મહારા દશા થઇ લુંડી. કલપાંત કરવાથી કા-
ઇ વળે નવ આંહી જીવતું જોને, નવ ગયું ફરીથી મળે રૂવે કે શાને
બજ બાવે થકી ભગવાન અરે નાદાન જીવડા અંજો; થશે પુનરલગ્ન
પ્રભુ કરે હશે દુખ પ્રાજો.

બુલ.

રેવાથી જરૂરી જશે અરેરે આંખે, માટે જમદીશરતું જરૂર
નામ તું બાખે, શીખ બુઝાખીતી ધરૂ ડન કરી સન્માને જોથી પુન-
રલગ્નની આશ, પૂરે ભગવાને, નવ ગયો નાથ કદી જડે બધે આ-
થડે જોયાથી હુડી, તુંજવીણુ નાથ માહારી દશા થઇ લુંડી.

લાવણી ચોથી.

સૂણુ સઘપર મારી આજ, દુખની દાજ, જઇ ક્યાં બોલું
અંતરનો પડદો અરે ક્યાંહ, જઇ બોલું, હું વરસ પાંચની હતી
નોતીમતીગતી પણ કાંઈ. પાપી પીતાએ ઝીકી ખાડની માંહી જોઈ

કુલીન નાતનો વર. સાર જોઈ ધર મને પરણાવી દીધી ત્યાં કન્યા
 દાત હાથ મેલાવી, વર વરસ દીન તો ધરેણેજ શણુમારયો લાજે
 છપી જોતાં કામ એહવો સારો, હું વરસ ચઉદની થઈ સાસરે ગઈ
 પહેરો ધરયોળ અંતરનો પડદો અરે ક્યાં જઈ ખોલું, પાથરીઓ
 હતો પલંગ રમવાને રંગ પેડ પ્યારીને, કીધી સાક ઉપર રૂડી આ
 દર ઓછાડીને, પતી ગયા પછી હું ગઈ મેડીની માંહી ગઈ શુવાને
 નસકેરાં ખોલતાં હતાં ત્યારે મુવાને, શુનો તો પાસા ભેર ઉધની
 માંહે ઢંઢેલ્યો મેં બહુ પેર, તેહને ત્યાંહે તે ઉહું કરવા જાય પેખ-
 યા ચાહાય આવે વળી જોલું. અંતરનો પડદો અરે ક્યાં જઈ ખોલું,
 ચાપવા મંડ્યા મેં પગ લુખસના ઢગ શુગ બહુ આવે મનમાં ત્યાં
 મસ મુજાઉ; કરું શું હવે દીસતું નાનું બાળ, બોલતાં લાળ. પડે
 મુખેથી, વળી ગમાર સમ ચાલથી, બળુ દુખથી, ઢંઢેલ્યો, ને
 બહુ વાર, તેહને ત્યારે મુખ વદી દર ઉચ્ચાર સુટી કરી ધારે જા-
 તારી માની રાંડ, ઉઠની ગાંડ શીદ ઢંઢેળુ, અંતરનો પડદો અરે
 ક્યાં જઈ ખોલુ મોમની નીશાની આજ ચઢી મને ઝાંઝ કહી મુજ
 માને. સુ કરવા મોકલી હતી રાંડરે આને, મેં કહ્યું સુણો સ્વામીશી
 શ નામી વદુ છું તમને, સંસારની રીત થકી બોલાવો અમને; કેમ
 કહણ થયાછો તમે કહો સમ મારા અબળા શુ કરીએ અમે પ્રાણના
 પ્યારા; કેમ તરછોડો છો આમ મારા શામ; રીપુ મન છોલું; અં-
 તરનો પડદો અને ક્યાંજઈ ખોલુ મે સમજાવ્યો બહુ રીત, ધરીને
 પ્રીત સમજાવો ત્યારે, કરવા મૂજને શયન કછીથી હારે; તે પથુન
 વ સમજે કાંય કરે, મસતા કુંવર મુખ દેઓ સઘએર એવી રીતેકહા
 ઝી મુખ દે, વળી ગાળ ભાંડી ને આજ ચડાવ; ધરીકાળ શીદના વાળ
 ખેંચી રીખાવે, પજવે એમ મુજને વણીક ન એતો ઠીક દુખમાં ડોહા
 તરનો પડદો અરેક્યાં જઈ ખોલુ મારો વરનાનેરો બાળ જયનિશાળ
 મર શરમાઈ; છોરમાં રથવા જાય કરે ઉધમાઈ વળી લાજ કાઢતાં પ
 રમ, મુજને શરમ, આવે, આ કરમ તણા કહો મરમ કાણુ

અતઃપાવે; પાણી ભરવાને કાજ જાઉં જ્યાં સમજાવે કરા સાથમાં
 નડે છે ત્યારે સઉ દાઝ મુજ પર ધરે, મસ્કરી કરે, ચીત અંચોળ,
 અંતર. હું મરીશ કમોતે જાણ, સમજાવે પ્રમાણ, નહી રહેવાયે,
 નાનેરા વરતું દુખ કેમ સહેવાયે. આ કહું કાણુને વાત મહારી
 જાત બળી ગઈ બહેની નાનેરા વરનો ઉપાય કે તુ કહેની. હું જા
 છું ખાય કુલેર હુલેર થવાને પણ મુઠ તણી શી પેર ભમુ એ બ
 હાને; એ દુખે કરી મુકાઉ જેરે ખાક કુલેર કે ખોળુ અંતરનો.
 હું નકલની છુ નારી લાજની મારી; મન મુઠી વાળુ વળી સાત
 વીતે ભવ આય; એમ સંભાળુ ભવ એક તણા છુટકાર કરી વી
 ચાર કેમ ના કરીએ આ બળ્યા બળ્યા બાધાની માફક ફરી તથી
 અરે ગાઠતુ બેહેન એહેન નહી પડતું આંસુથી ભરીએ નેન; રોજ
 દીલ ગળતું દુખ પડતું બુલાખી થણું સુખ નવ તણું માણસ
 મળતું રોહણું; અંતરનો પડદો અરે ક્યાં જઈ ખોલું.

લાવણી પ.

છેલ્લ અટાઉ ચાંદ ગગનમ સુરત પાક મોતી આલા, ખીરમા
 યા મોહના રાણીને મોહ્યતકા ફાંસા ડાલા દીલી શહેરકા તખા
 બટાઉ ધન દોલત સારી માયા ખીસ વરસકી ઉગર મીયાન; દરક
 બાજમે ખીરમાયા; ચાત તરેહકી ચાર વેખત પોશાક બની કંચન
 કાયા બાંધી ઢાલ સમીર સીપાઇ મુસાફરીકા ખેસ લીયા; ગુજનાત
 અમદાવાદ શહેર દેખકર ખીરમાયા. ધુપકા લેકર દીગાનીસે બેઠ જરી
 આઝામ પાયા.

સુલ.

તાલેવનકે બાગ કુલેપર ઘડા ભરા મીઠા પાણી સો દોસો સા
 હેલીમે અમક રહી જઈ ચંદાકી ચાંદની; શીર સુનેકા ઘડાઆઇ જલ
 ભરનેકુ મોહના રાણી નજર પડ મહાબુખ મુસાફર પછી જાન
 સોખત ખાની; મંદીર પર શીર પેચ તુરા કુલ જડાવ મોતનકી
 મારા ખીરમાયા મોહના રાણીને મોહ્યતકા ફાંસા ડાલા; છેલ્લ અટાઉ

મહોહના રાની બધ દીવાની ડોલ દેખ હસ પંછીકા કીયા રાજ
 કીયા અમીરે બાદશાહ બદા હો ક્યાંકા અજબ ખુદાને તુર બનાયા
 જોડા કીસી હક તાલેકા આયે ફકહાસે કાંઠાં જાનેકા મુકામ કીસ
 મત વાલેકા મોહના નીસંક હોકર સંગ છોડ સખ શહેલોકા ધમક
 ચમકકર આઘ શામને બાહુ ચોડયા નેનેકા, ચતુર સગર આ
 દરસે પુછે કહાસે આયે પરદેશી કોન તુમારા બલન ઠીકના કીસ
 બસ્તીકે રહેવાશી કરે ખુલાસા કરકે દીલકી બાત મીઠીખાસી
 કરે બંદગી કમુત આજકી રેન તુમારી હોઊં દાસી રંગબંગલેમહે
 આરામ કરના નરમ ખીછાના ચોપાલા ખીરમાયા મહોહના રાણીને
 મહોબતકા ફાંસા ડાલા છેલબટાઉ રે ધોકા કુછ નારખના દીલમાં
 કવલ બચન લેવો મારા સચેક શીરખુદાવાલી જુઠોકે દુનીઆના ઘેરા
 ધર ખાહન પુરદેશ ગયેહે ગુજરંગએ વરસો બારો સાસ ખી
 ચારા પઢા અકલા માલ ખજના બાતરા સુરત દેખકર દીલ લલ-
 ચાયા હોજો નહોહના પયારા લાખ રૂપેકી રમુજ સેજપર ચત્રો ઉઠો
 દેખો ડેરા.

સમાપ્ત.

ગાયનના શોખીનો.

રસિક ગાયન સંગ્રહ (ખ્યાત, ગજત્ર, હુમરી, હોરી

તથા રસિક પદો	...	...	...	૦—૪—
દીલે—ચમન	...	...	...	૦—૨—
ગુલે નવ બહાર (ગુલે ગુલઝરનો બગીચો)	...	...	...	૦—૬—
ગુલસને ગુલશન (ગજત્ર સંગ્રહ)	...	...	...	૦—૨—
નાટારંભ (નવાં નવાં ગાયનો)	...	...	...	૦—૪—૦
ફુલોનો હાર અને મધુર મનહર	...	...	...	૦—૪—૦
ફૂલ ગુલાબ (જાણીના તેમજ મનોરંજન ગાયનો)	...	...	...	૦—૨—૦
મુઝાફતું ઝવેરાત યાને હીરા માણેકનો બગીચો	...	...	...	૦—૨—૦
ગુલે ગુલર-નાટકનાં ગાયનો	...	...	...	૦—૧—૦
ગુલઝરે મોશીકી	...	...	...	૦—૨—૦

ઉપરનાં પુસ્તકો શિવાય સંસ્કૃત, ગુજરાતી અને હિંદુસ્તાની વિગેરે ભાષાઓના પુસ્તકોનું ક્ષાત્રલોગ “સુચિપત્ર” અર્થે આનો મોકલવાથી મોકલવામાં આવશે.

મહાદેવ રામચંદ્ર જાગૃત્રે બુકસેલર.

ત્રણ દરવાજો—અમદાવાદ.

